

Sygn. akt VII U 1527/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 stycznia 2018 r. w Warszawie
sprawy L. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania L. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z dnia 29 sierpnia 2016 r. znak:(...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje L. J. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 01 października 2015 r. na stałe.

UZASADNIENIE

L. J. złożył w dniu 19 września 2016 r. odwołanie od orzeczenia komisji lekarskiej ZUS nr (...) z dnia 24 sierpnia 2016 r. i wniósł o przyznanie

mu kontynuacji prawa do renty ze względu na chorobę psychiczną nawracającą i inne schorzenia. W uzasadnieniu odwołania L. J. wyjaśnił, że leczy się psychiatrycznie od około 7 lat i w związku z tym był trzykrotnie hospitalizowany łącznie przez około cztery miesiące, a okoliczności związane z tym schorzeniem nie były analizowane przez komisję lekarską, w której składzie nie było nawet biegłego z tej dziedziny medycyny. Odwołujący wskazał również, że oprócz schorzeń o podłożu psychiatrycznym cierpi także na cukrzycę, przepuklinę, zwyrodnienia kręgosłupa, bezsenność oraz schorzenia laryngologiczne i stomatologiczne. Powołał się także na konsultacje z lekarzem medycyny pracy, który stwierdził, że ze stwierdzonym u niego zespołem schorzeń nie ma szans na podjęcie jakiejkolwiek pracy. W ocenie odwołującego organ rentowy pozostawił go bez środków do życia i możliwości leczenia (odwołanie k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział**

w W. wniósł o oddalenie odwołania L. J., gdyż decyzja jest prawnie i faktycznie uzasadniona. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że odwołujący był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 17 września 2014 r. do 30 września 2015 r. Po złożeniu ponownego wniosku o przyznanie prawa do renty stan zdrowia odwołującego był analizowany przez komisję lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 24 sierpnia 2016r. uznała go za zdolnego do pracy, wobec czego organ rentowy wydał decyzję o odmowie prawa do renty (odpowiedź na odwołanie k. 11 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący L. J. urodził się w dniu (...) Na przełomie lat 1980-2012 odwołujący pracował w różnych instytucjach jako kosztorysant oraz specjalista ds. ofertowania i kosztorysowania. Na przełomie lat 2002 i 2006 prowadził również działalność gospodarczą w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego i technologicznego (dokumenty potwierdzające zatrudnienie – świadectwa pracy, zaświadczenie prezydenta (...) W. k. 17/18 - 45/46 a.r., data urodzenia – okoliczność bezsporna).

W okresie od 29 sierpnia 2014 r. do 30 września 2015 r. L. J. był częściowo niezdolny do pracy w związku z zaburzeniami depresyjnymi i z tego tytułu przysługiwało mu prawo do renty (decyzje ZUS ws. renty k. 241/241 i k. 257/258 a.r., orzeczenie komisji lekarskiej ZUS k. 251/252 a.r., dokumentacja orzeczniczo-lekarska a.r. – karty nieoznaczone).

W dniu 24 czerwca 2016 r. L. J. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W toku postępowania wszczętego ww. wnioskiem odwołujący został skierowany na badania do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 14 lipca 2016 r. uznał, iż nie jest on niezdolny do pracy. W efekcie powyższego organ rentowy wydał w dniu 9 sierpnia 2016 r. decyzję znak: (...) na podstawie której odmówił mu prawa do renty (wniosek o rentę, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, decyzja ZUS ws. odmowy przyznania renty – nieoznaczone karty a.r.).

W dniu 10 sierpnia 2016 r. L. J. wniósł sprzeciw wobec orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 14 lipca 2016 r. Sprzeciw został nadany w placówce pocztowej dnia 8 sierpnia 2016 r. W wyniku sprzeciwu odwołujący został skierowany na badania do komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 24 sierpnia 2016 r. stwierdziła, że nie jest on niezdolny do pracy (dokumentacja orzeczniczo-lekarska a.r. – k. 33-34, orzeczenie komisji lekarskiej ZUS – karty nieoznaczone).

W oparciu o powyższe Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał w dniu 29 sierpnia 2016 r. kolejną decyzję, na podstawie której ponownie odmówił przyznania odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (decyzja ZUS z 29.08.2016r. – nieoznaczona karta a.r.).

L. J. odwołał się od powyższej decyzji organu rentowego (odwołanie k. 2-3 a.s.).

W toku postępowania Sąd dopuścił dowody z opinii biegłych sądowych z zakresu psychiatrii, diabetologii i laryngologii (k. 14 a.s.) oraz psychologii (k. 102 a.s.) celem analizy stanu zdrowia odwołującego oraz celem ustalenia, czy ubezpieczony jest osobą niezdolną do pracy. W oparciu o opinie ww. biegłych oraz dokumentację medyczną Sąd ustalił, że L. J. leczy się psychiatrycznie od września 2011 roku w związku ze zdiagnozowaniem u niego zaburzeń depresyjnych. Odwołujący był hospitalizowany w okresie styczeń-marzec 2014 roku, sierpień-październik 2014 roku oraz w czerwcu 2015 roku, za każdym razem stwierdzano u niego ciężkie epizody depresji bez objawów psychotycznych. Po ostatniej hospitalizacji odwołujący leczył się ambulatoryjnie i farmakologicznie. Z przyczyn o naturze psychiatrycznej od 31 stycznia 2017 r. odwołujący posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym do 31 marca 2019 r. (orzeczenie o niepełnosprawności k. 63 a.s.).

W trakcie badania przez biegłych sądowych z zakresu psychiatrii i psychologii u odwołującego stwierdzono obniżone funkcjonowanie w porównaniu do stanu wyjściowego, a także znaczne obniżenie pamięci wzrokowej, koncentrację uwagi, zapamiętywanie słuchowe oraz wykonywane złożonych poleceń. Biegli stwierdzili u odwołującego cechy organicznego uszkodzenia ośrodka układu nerwowego z zaburzeniami nastroju oraz otępieniem o nasileniu łagodnym, a rokowania co do poprawy stanu zdrowia ocenili jako niekorzystne i uzasadniające orzeczenie całkowitej i trwałej niezdolności do pracy. Jednocześnie odwołujący nie jest niezdolny do pracy z przyczyn laryngologicznych ani diabetologicznych. Zdiagnozowana u odwołującego cukrzyca oraz jej powikłania, a także stan narządu słuchu nie wywołują u niego niezdolności do pracy (opinie biegłych: psychiatrii

k. 26-27 i 120-121 a.s., psychologa k. 109-116 a.s., diabetologa k. 52 a.s., laryngologa k. 70-72 a.s., dokumentacja medyczna w aktach rentowych oraz w aktach sprawy: koperta k. 36 a.s. i k. 4-10 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o wymieniony powyżej, zebrany w sprawie materiał dowodowy. Zebrane w sprawie dowody co do zasady nie były kwestionowane przez strony postępowania.

Sąd uznał opinie biegłych sądowych za zasadne, rzetelne i sporządzone w sposób fachowy. Biegli analizowali stan zdrowia odwołującego w oparciu o wyniki przeprowadzonych na jego osobie badań oraz z uwzględnieniem obszernej dokumentacji medycznej. Za wiodące w sprawie Sąd uznał opinie biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii mając na względzie charakter stwierdzonych u odwołującego schorzeń.

W tych okolicznościach Sąd uznał zebrany materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie L. J. było zasadne.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii prawa odwołującego do renty z tytułu niezdolności do pracy. W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 z późn. zm. – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie zaskarżonej przez odwołującego decyzji odmówił przyznania mu prawa do renty powołując się na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 24 sierpnia 2016 r., która uznała, że nie jest niezdolny do pracy. Była to jedyna przesłanka, jaką organ rentowy zakwestionował. W konsekwencji warunek posiadania przez odwołującego wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego oraz warunek powstania niezdolności do pracy w okresie określonym wyżej wymienionymi przepisami nie był sporny. Rozważania Sądu sprowadzały się więc do ustalenia, czy stan zdrowia odwołującego uzasadnia stwierdzenie, że jest on zdolny, czy też niezdolny do pracy.

Dokonanie oceny niezdolności do pracy ubezpieczonego powinno nastąpić przy uwzględnieniu regulacji art. 12 ustawy emerytalnej, zgodnie z treścią którego niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu. Przepis art. 12 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy - całkowitą i częściową. W myśl ww. przepisów osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Przesłanka niezdolności do jakiejkolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000r., II UKN 134/00 i z dnia 7 września 1979 r., II URN 111/79). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania, co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje

psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej) (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03).

Ocena niezdolności do pracy w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania zatrudnienia wymaga z reguły wiadomości specjalnych. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczących prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do dokonywania ustaleń w zakresie oceny stopnia zaawansowania chorób oraz ich wpływu na stan czynnościowy organizmu, uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych sądowych, zgodnie z treścią art. 278 k.p.c. Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Dlatego też opinie sądowo - lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów, mają zasadniczy walor dowodowy dla oceny schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 lutego 2016 r., III AUa 1609/15).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe z uwzględnieniem dokumentacji medycznej odwołującego oraz w oparciu o jej analizę dokonaną przez powołanych w sprawie biegłych sądowych lekarzy z zakresu psychologii, psychiatrii, diabetologii oraz laryngologii. W świetle tak przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd stwierdził, iż stan zdrowia L. J. daje podstawy do uznania go za osobę całkowicie niezdolną do pracy. W tym kontekście Sąd miał przede wszystkim na względzie wnioski opinii biegłych z zakresu psychiatrii M. L. oraz biegłej psycholog J. K.. Jak wynika z dokonanej przez ww. biegłych analizy dokumentacji medycznej odwołujący od września 2011 roku leczy się psychiatrycznie z powodu rozpoznanych u niego zaburzeń depresyjnych. Leczenie ma charakter ciągły. Odwołujący był leczony farmakologicznie, był również trzykrotnie hospitalizowany w trakcie epizodów depresji, w których stan jego zdrowia ulegał pogorszeniu. Stan zdrowia odwołującego uzasadniał przyznanie mu prawa do renty w okresie od 29 sierpnia 2014 r. do 30 września 2015 r.

Z opinii ww. biegłych wynika, że stan zdrowia odwołującego nie uległ poprawie, a wręcz przeciwnie – pogorszeniu. W swoich opiniach biegłe wskazywały, że odwołujący ma znacznie ograniczoną pamięć wzrokową, a także koncentrację uwagi, zapamiętywanie słuchowe, prakseję konstrukcyjną, możliwość wykonywania złożonych poleceń.

Biegłe podkreślały również, że kontakt z odwołującym jest utrudniony ze względu na jego zły stan emocjonalny – nadwrażliwość, rozdrażnienie, nerwowość czy też negatywistyczne nastawienie do otoczenia. Z opinii wynika, że odwołujący emocjonalnie i poznawczo prezentuje istotne obniżone funkcjonowanie w porównaniu do stanu wyjściowego oraz do osób o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością fizyczną i psychiczną, wymaga profesjonalnej pomocy medycznej i psychologicznej. Całokształt stanu zdrowia odwołującego w ocenie biegłych pozwala na stwierdzenie cech organicznego uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego z zaburzeniami nastoju oraz otępieniem o nasileniu łagodnym, a odwołujący, w związku z nasileniem zaburzeń psychicznych, jest trwale całkowicie niezdolny do pracy.

W tych okolicznościach Sąd podzielił wnioski sformułowane w opiniach biegłych. Należy podkreślić, że o stanie zdrowia odwołującego wypowiedzieli się specjaliści posiadający fachową wiedzę, adekwatną do określenia aktualnego stopnia zaawansowania dolegliwości badanego, zaś Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania prawidłowości przedmiotowych opinii. Wnioski te nie były również kwestionowane przez strony postępowania, w szczególności przez organ rentowy, który w piśmie procesowym z dnia 14 grudnia 2017 r. załączył pisemne stanowisko członka komisji lekarskiej ZUS, która uznała opinie za przekonujące i nie wносиła do nich żadnych uwag (k. 136-137 a.s.). W konsekwencji Sąd nie miał podstaw do odmiennej oceny stanu zdrowia odwołującego, niż wynikało to z przedmiotowych opinii. Jak wspomniano wyżej, w postępowaniu sądowym ocena niezdolności do pracy, a co za tym idzie również weryfikacja orzeczeń lekarzy orzeczników, wymaga zasięgnięcia wiadomości specjalnych. Podstawowym więc dowodem w sprawach o rentę jest dowód z opinii biegłego. Opinia biegłego jest specyficznym dowodem, którego ocena przebiega według odmiennych kryteriów, właściwych tylko dla opinii biegłych. Dowód tego rodzaju podlega oczywiście ocenie sądu, ale tylko pod względem fachowości osoby, która ją sporządziła, dokładności przeprowadzonych badań, rzetelności oraz logiczności, jak też sposobu motywowania i stopnia stanowczości wyrażonych w opinii biegłego wniosków. Sąd nie może natomiast czynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest

ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 18 września 2014 r., I UK 22/14; 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, także wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 września 2017 r. III AUa 258/17).

Z tych też względów, w świetle jednoznacznych i nie budzących zastrzeżeń opinii biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii należało uznać, że L. J. jest całkowicie i trwale niezdolny do pracy. Niezdolność do pracy odwołującego nie ustąpiła,

lecz trwa nadal po dniu, do którego odwołującemu przysługiwało prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, tj. do 30 września 2015 r. Niezdolność do pracy w dalszym ciągu była wywołana schorzeniem o podłożu psychiatrycznym i psychologicznym, choć następczym w stosunku do rozpoznanych u odwołującego zaburzeń depresyjnych, w postaci ograniczonego uszkodzeniem ośrodku układu nerwowego. Zmianie uległ natomiast stopień zaawansowania schorzenia oraz rokowania co do poprawy stanu zdrowia, które biegli ocenili jako niekorzystne.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 1 października 2015 r. na stałe, o czym orzeczono w sentencji wyroku.

Zarządzenie:(...)